

Datum 10 juli 2018

Onderwerp Reactie op uw informatieverzoek - sterfte en afschot 2018

Behandeld door [Redacted]

Ons kenmerk Z18-17851 / D18-20693

Uw kenmerk -

Bijlagen 3

Geachte mevrouw [Redacted],

Op 26 juni 2018 heeft u een informatieverzoek ingediend waarin u vraagt om diverse documenten ten aanzien van de grote grazers in de Oostvaardersplassen. Uw informatieverzoek is op 28 juni jl. per e-mail aan u bevestigd. In deze brief behandel ik uw tweede hoofdvraag ten aanzien van de sterfte- en afschotcijfers van de grote grazers in mei en juni 2018.

Uw informatieverzoek ten aanzien van sterfte- en afschotcijfers 2018 heeft betrekking op:

1. gespecificeerde sterfte- en afschotcijfers grote grazers (heckrunderen, konikpaarden en edelherten) in de Oostvaardersplassen in de periode mei en juni 2018. U verzoekt tevens om een aparte vermelding van de in 2018 geboren kalveren en veulens;
2. de facturen en specificaties van Rendac ten aanzien van de afvoer en verwerking van kadavers Oostvaardersplassen in de maanden mei en juni 2018;
3. de verslagen van de doodsoorzaak van de grote grazers in de Oostvaardersplassen in de maanden mei en juni 2018.

U treft de gespecificeerde sterfte- en afschotcijfers, twee sectierapporten (één van de Gezondheidsdienst voor dieren en één onderzoeksrapport van de Universiteit Utrecht) en een overzicht, als bijlage bij deze brief aan. Ten aanzien van punt twee zijn geen documenten aangetroffen. Waarschijnlijk zijn de facturen van Rendac uit het tijdvak mei en juni 2018 nog niet binnen. Ik heb de in de bijgevoegde stukken vermelde persoonsgegevens vanwege de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer onleesbaar gemaakt.

Omdat de door u gevraagde informatie voor meer mensen interessant kan zijn, zal ik deze brief geanonimiseerd met bijlagen op de website van Staatsbosbeheer plaatsen onder <https://www.staatsbosbeheer.nl/over-staatsbosbeheer/dossiers/oostvaardersplassen-beheer/wob>

Als u nog vragen hebt dan kunt u contact opnemen met [REDACTED] via [REDACTED] of
[REDACTED]

Met vriendelijke groet,
de directeur namens deze

[REDACTED]
ir. C. Lever MPA
divisiedirecteur Grond & Gebouwen

Overzicht bijlagen informatieverzoek d.d. 26 juni 2018

1. Sterfte- en afschotcijfers mei en juni 2018
2. Onderzoeksrapport doodsoorzaak – Universiteit Utrecht juni 2018
3. Onderzoeksrapport doodsoorzaak – Gezondheidsdienst voor Dieren juni 2018

Sterfte- en afschotcijfers grote grazers Oostvaardersplassen mei en juni 2018

jaar	maand		Edelhert	Konikpaard	Heckrunder
2018	mei	afschot	0	3	0
		natuurlijke dood	3	3	0
		totaal	3	6	0
	juni	afschot	0	2	0
		natuurlijke dood	1	2	0
		totaal	1	4	0

UITSLAG LABORATORIUMONDERZOEK

Blad 1 van 7

Inzendnummer : SZ2018-02076
 Volgnummer uitslag : 3, EINDUITSLAG
 Datum ingeschreven : 11/06/2018
 Datum uitslag : 21/06/2018
 Inzender : UBN-2308597
 Voor informatie : 0900-1770
 Behandeld door : drs. [REDACTED]

Staatsbosbeheer
 Postbus 2
 3800 AA Amersfoort
 Nederland

Betreft resultaat onderzoek van de door u ingezonden monsters.

Datum monstername : Onbekend
 Diersoort : Paard
 Aantal : 1

Staatsbosbeheer Amersfoort	2010/5
Brieft.	2010 - 2946
Code	4.07.351.5
Ontvangen	25 JUNI 2018
Routing	Datum Paraaf
[REDACTED]	
Afgehandeld c.c.	

REDEN INZENDING:

Pilotonderzoek GD , nummer: 8015041

UITSLAG: (resultaten onderzoek zie bijlage)

Konik paard uitgebreid(e) panniculitis door infectie met *Streptococcus equi* ssp. zooepidemicus
 zie toelichting/conclusie

EXTRA INFORMATIE:

Voor advisering n.a.v. deze uitslag kunt u contact opnemen met uw eigen dierenarts

Verzonden aan:
 eigenaar : UBN-2308597
 dierenarts : DAP-95433
 extra adressant : Rel. Nr. 1097784
 rekening naar : Gezondheidsdienst

Staatsbosbeheer
 Wildlife dierenarts Luten

Amersfoort
 Velp Gld
 Deventer

Deze uitslag mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Aanbevelingen en interpretaties vallen buiten de accreditatie door de RvA. Het door GD geaccepteerde materiaal is getoetst aan de geldende acceptatievoorwaarden. Toetsing vindt plaats aan de hand van metingen bij ontvangst en/of op de door de inzender aangeleverde inzendgegevens. De resultaten hebben alleen betrekking op het geanalyseerde monster.
 Q: Betreft door de GD uitgevoerd en door de RvA geaccrediteerd onderzoek (L120)

Bijlage : ONDERZOEKSRESULTATEN

Blad 2 van 7

Inzendnummer : SZ2018-02076
Volgnummer : 3, EINDUITSLAG
Datum uitslag : 21/06/2018

Diergegevens:

Nr	Identificatie	Leeftijd	Materiaal
001	Konik paard	4 jaar	kadaver

Onderzoek Sectie:

Nr	Identificatie	Bevindingen
001	Konik paard	conditie matig zie 'Macroscopische kenmerken' geen afwijking(en) hart geen afwijking(en) longen gevuld(e) maag veel <i>Gastrophilus</i> larven in de maag matig(e) gevuld(e) dunne darm geen afwijking(en) dunne darm gevuld(e) dikke darm geen afwijking(en) dikke darm gevuld(e) blinde darm geen afwijking(en) blinde darm gevuld(e) einddarm geen afwijking(en) einddarm geen afwijking(en) milt geen afwijking(en) lever geen afwijking(en) nieren uitgebreid(e) etterige ontsteking in de onderhuid zie 'Macroscopische kenmerken' rest sectie: niet afwijkend

Vervolgonderzoeken:

Nr	Identificatie	Materiaal	Onderzoek	Methode	Eenheid
001	Konik paard	bloed	Salmonella dub. H antistoffen	BUA (titratie)	
001	Konik paard	bloed	Salmonella typh. H antistoffen	BUA (titratie)	
001	Konik paard	darm-inhoud	Q Salmonella	Ophoping	
001	Konik paard	mesenter. lymfeknopen	Niet aangetoond	MSRV/MALDI-TOF	
001	Konik paard	darm-inhoud	Par-/Anoplocephala (lintworm)	McMaster	

Verzonden aan:

eigenaar : UBN-2308597
dierenarts : DAP-95433
extra adressant : Rel. Nr. 1097784
rekening naar : Gezondheidsdienst

Staatsbosbeheer
Wildlife dierenarts Luten
J. Muskens

Amersfoort
Velp Gld
Deventer

Deze uitslag mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Aanbevelingen en interpretaties vallen buiten de accreditatie door de RvA. Het door GD geaccepteerde materiaal is getoetst aan de geldende acceptatievoorwaarden. Toetsing vindt plaats aan de hand van metingen bij ontvangst en/of op de door de inzender aangeleverde inzendingen. De resultaten hebben alleen betrekking op het geanalyseerde monster.

Q: Betreft door de GD uitgevoerd en door de RvA geaccrediteerd onderzoek (L120)

Bijlage : ONDERZOEKSRESULTATEN

Blad 3 van 7

Inzendnummer : SZ2018-02076
 Volgnummer : 3, EINDUITSLAG
 Datum uitslag : 21/06/2018

			Oxyuris (aarsmade)	McMaster	EPG (eggs per gram)
001	Konik paard	darm-inhoud	Niet aangetoond		
			Parascaris (spoelworm)	McMaster	EPG (eggs per gram)
001	Konik paard	darm-inhoud	Niet aangetoond		
			Strongyloides westeri	McMaster	EPG (eggs per gram)
001	Konik paard	darm-inhoud	Niet aangetoond		
			Strongylus type eieren	McMaster	EPG (eggs per gram)
001	Konik paard	darm-inhoud	850		
			Overige endoparasieten	McMaster	EPG (eggs per gram)
001	Konik paard	darm-inhoud	Niet aangetoond		
			Selenium	ICP-MS	mg/kg d.s.
001	Konik paard	lever	0,6		
			Arseen	ICP-MS	mg/kg d.s.
001	Konik paard	lever	< 0,4		
			Cadmium	ICP-MS	mg/kg d.s.
001	Konik paard	lever	1,8		
			Chroom	ICP-MS	mg/kg d.s.
001	Konik paard	lever	0,2		
			Cobalt	ICP-MS	mg/kg d.s.
001	Konik paard	lever	0,16		
			IJzer	ICP-MS	mg/kg d.s.
001	Konik paard	lever	1845		
			Koper	ICP-MS	mg/kg d.s.
001	Konik paard	lever	30		
			Lood	ICP-MS	mg/kg d.s.
001	Konik paard	lever	0,5		
			Molybdeen	ICP-MS	mg/kg d.s.
001	Konik paard	lever	4,5		
			Nikkel	ICP-MS	mg/kg d.s.
001	Konik paard	lever	< 0,1		
			Vanadium	ICP-MS	mg/kg d.s.
001	Konik paard	lever	0,1		

Verzonden aan:

eigenaar : UBN-2308597
 dierenarts : DAP-95433
 extra adresant : Ref. Nr. 1097784
 rekening naar : Gezondheidsdienst

Staatsbosbeheer
 Wildlife dierenarts Luten

Amersfoort
 Velp Gld
 Deventer

Deze uitslag mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Aanbevelingen en interpretaties vallen buiten de accreditatie door de RvA. Het door GD geaccepteerde materiaal is getoetst aan de geldende acceptatievoorwaarden. Toetsing vindt plaats aan de hand van metingen bij ontvangst en/of op de door de inzender aangeleverde inzendgegevens. De resultaten hebben alleen betrekking op het geanalyseerde monster.
 Q: Betreft door de GD uitgevoerd en door de RvA geaccrediteerd onderzoek (L120)

Inzendnummer : SZ2018-02076
 Volgnummer : 3, EINDUITSLAG
 Datum uitslag : 21/06/2018

001	Konik paard	lever	Zink 284	ICP-MS	mg/kg d.s.
			Q Algemeen histologisch onderzoek	HE-kleuring	
001	Konik paard	grote hersenen	geen afwijking(en)		
001	Konik paard	hersenstam	enkele bloedingen	geen verschijnselen van ontsteking	
001	Konik paard	kleine hersenen	geen afwijking(en)		
001	Konik paard	lever	geen verschijnselen van ontsteking zie 'Microscopische kenmerken'		
001	Konik paard	verl. merg	geen afwijking(en)		
			Algemeen bacteriologisch onderzoek	Kweek	
001	Konik paard	abces	veel Streptococcus equi ssp. zooepidemicus		
			Anaeroob bacteriologisch onderzoek	Kweek	
001	Konik paard	abces	Geen Anaëroob groeiende bacteriën		

Verzonden aan:

eigenaar : UBN-2308597
 dierenarts : DAP-95433
 extra adressant : Rel. Nr. 1097784
 rekening naar : Gezondheidsdienst

Staatsbosbeheer
 Wildlife dierenarts Luten

Amersfoort
 Velp Gld
 Deventer

Deze uitslag mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Aanbevelingen en interpretaties vallen buiten de accreditatie door de RvA. Het door GD geaccepteerde materiaal is getoetst aan de geldende acceptatievoorwaarden. Toetsing vindt plaats aan de hand van metingen bij ontvangst en/of op de door de inzender aangeleverde inzendgegevens. De resultaten hebben alleen betrekking op het geanalyseerde monster.

Q: Betreft door de GD uitgevoerd en door de RvA geaccrediteerd onderzoek (L120)

Bijlage : Onderzoeksresultaten pathologisch onderzoek

Blad 5 van 7

Inzendnummer : SZ2018-02076
 Volgnummer : 3, EINDUITSLAG
 Datum uitslag : 21/06/2018

Macroscopische kenmerken

Er is geen abdominaal vet aanwezig. In het beenmerg is enigzins gelatineus vetweefsel aanwezig.
 Er zijn geen ectoparasieten aangetroffen.
 De schedel en de hersenen zijn verbrijzeld.
 Eén boventand linker I2 is afgebroken.
 Aan linker ventrale buikzijde is een omvangrijke subcutane necro-purulente tot abcederende ontsteking aanwezig met een diameter van circa 30 centimeter. Op enkele plaatsen in de bovenliggende epidermis heeft dit geleid tot necrose.

Microscopische kenmerken

Lever: fijn granulair, blauwgrijs pigment aanwezig in cytoplasma van de hepatocyten.

Conclusie

Hoewel waarden van zware metalen en sporenelementen in de lever van paarden niet voorhanden zijn, duidt de uitslag op een ijzerstapeling/-intoxicatie met kopergebrek als gevolg.

SZ2018-02076-001

Identificatie : Konik paard
 Gevoeligheid van : Streptococcus equi ssp. zooepidemicus

Onderzoek	Resultaat	Methode
Amoxicilline-clavulaanzuur	Gevoelig	Microbouillon dilutie
Ampicilline/amoxicilline	Gevoelig	Microbouillon dilutie
4e generatie cefalosporines	Gevoelig	Microbouillon dilutie
3e generatie cefalosporines	Gevoelig	Microbouillon dilutie
Clindamycine/lincosamine	Intermediair	Microbouillon dilutie
Enro-/cipro-/dano-/di-/marbofloxacin	Gevoelig	Microbouillon dilutie
Erythromycine/tylosine	Gevoelig	Microbouillon dilutie
Florfenicol	Gevoelig	Microbouillon dilutie
Neo-/kana-/paromomycine/framycetine	Resistent	Microbouillon dilutie
Oxa-/cloxa-/nafcilline/cefotaxim	Gevoelig	Microbouillon dilutie
Penicilline G/benzylpenicilline	Gevoelig	Microbouillon dilutie
Sulfonamiden	Resistent	Microbouillon dilutie
(Chloor)Tetra-/oxytetra-/doxycycline	Intermediair	Microbouillon dilutie
Tilmic/tildipirosina/gami/tulathromycine	Gevoelig	Microbouillon dilutie
Trimethoprim-sulfonamiden	Gevoelig	Microbouillon dilutie

Verzonden aan:
 eigenaar : UBN-2308597
 dierenarts : DAP-95433
 extra adressant : Rel. Nr. 1097784
 rekening naar : Gezondheidsdienst

Staatsbosbeheer
 Wildlife dierenarts Luten

Amersfoort
 Velp Gld
 Deventer

Deze uitslag mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Aanbevelingen en interpretaties vallen buiten de accreditatie door de RvA. Het door GD geaccepteerde materiaal is getoetst aan de geldende acceptatievoorwaarden. Toetsing vindt plaats aan de hand van metingen bij ontvangst en/of op de door de inzender aangeleverde inzendgegevens. De resultaten hebben alleen betrekking op het geanalyseerde monster.
 Q: Betreft door de GD uitgevoerd en door de RvA geaccrediteerd onderzoek (L120)

Bijlage : Onderzoeksresultaten pathologisch onderzoek

Blad 6 van 7

Inzendnummer : SZ2018-02076
Volgnummer : 3, EINDUITSLAG
Datum uitslag : 21/06/2018

Namens GD,

Algemeen directeur

Verzonden aan:

eigenaar : UBN-2308597
dierenarts : DAP-95433
extra adressant : Ref. Nr. 1097784
rekening naar : Gezondheidsdienst

Staatsbosbeheer
Wildlife dierenarts Luten

Amersfoort
Velp Gld
Deventer

Deze uitslag mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Aanbevelingen en interpretaties vallen buiten de accreditatie door de RvA. Het door GD geaccepteerde materiaal is getoetst aan de geldende acceptatievoorwaarden. Toetsing vindt plaats aan de hand van metingen bij ontvangst en/of op de door de inzender aangeleverde inzendgegevens. De resultaten hebben alleen betrekking op het geanalyseerde monster.

Q: Betreft door de GD uitgevoerd en door de RvA geaccrediteerd onderzoek (L120)

Bijlage : Datum inzet onderzoek

Blad 7 van 7

Inzendnummer : SZ2018-02076
 Volgnummer : 3, EINDUITSLAG
 Datum uitslag : 21/06/2018
 Datum monstername : Onbekend

Nr	Onderzoek	Methode	Datum inzet onderzoek
001	Q Salmonella	Ophoping MSRV/MALDI-TOF	11/06/2018

Verzonden aan:

eigenaar : UBN-2308597
 dierenarts : DAP-95433
 extra adressant : Rel. Nr. 1097784
 rekening naar : Gezondheidsdienst

Staatsbosbeheer
 Wildlife dierenarts Luten

Amersfoort
 Velp Gld
 Deventer

Deze uitslag mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Aanbevelingen en interpretaties vallen buiten de accreditatie door de RvA. Het door GD geaccepteerde materiaal is getoetst aan de geldende acceptatievoorwaarden. Toetsing vindt plaats aan de hand van metingen bij ontvangst en/of op de door de inzender aangeleverde inzendgegevens. De resultaten hebben alleen betrekking op het geanalyseerde monster.
 Q: Betreft door de GD uitgevoerd en door de RvA geaccrediteerd onderzoek (L120)

Relatiecode: [REDACTED]
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus:
Ordernummer: 3180614028
Afnamedatum: 14-06-2018
Datum def.: 17-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: Oostvaardersplassen /
Adres: Kitsweg 1
Woonplaats: 8218 AA LELYSTAD
Diernaam: Konik-19
Soort/Ras: Paard / Paard overig
Geboortedatum: 14-06-2012
Geslacht: MER

Algemene gegevens

Sectie Normale Sectie
Datum gestorven : 14-6-2018

Klinische gegevens

Anamnese : Konik paard onderzoek
6 years

11 juli 2018, aanvullende informatie van de inzender:
De merrie is niet geuthanaseerd, maar is uit zichzelf overleden.

Ingezonden materialen

Niet gespec.

Conclusie

Konik 19.
Volwassen Koniks merrie (*Equus caballus*), redelijke bespiering, enige vetreserves.
Drachtig van voldragen hengstveulen, lichaamsgewicht 33 kg, kruin-staartvbasis 90 cm.
Leeftijd schatting gebit: 6 jaar oud.

Klinische verschijnselen door:
In partu, dystocia door kruinligging foetus, secundair incarceratie en ruptuur caecum, hevige subacute perforatieve fibrino-purulente peritonitis, moribund.

Daarnaast:
- Maag goed gevuld met hooi en gras.
- enkele *Gasterophilus* (paardenhorzel) larven in de maag. Focale ulceratieve gastritis op aanhechtingsplaatsen van de larven.
- wormaneurisma in scheilswortel. Etiologie: *Strongylus vulgaris*.
- matige, focaal sterke, eosinofiele en granulomatueze enteritis in gehele colon en caecum. Etiologie: *Cyathostominae* (kleine rode bloedworm) en *Strongylus vulgaris* (grote bloedworm).

Commentaar:

Deze volwassen Koniksmerrie was aan het bevallen van een voldragen hengstveulen. Omdat het veulen in kruinligging lag stokte het geboortepoces, raakte een deel van de blinde darm ingeklemd en scheurde helemaal door. Hierdoor had de merrie een hevige buikvliesontsteking met voedseldelen vrij in de buikholte. Het proces was zo ver gevorderd dat de merrie dit niet meer kon overleven.

12 juli 2018, aanpassing van de conclusie na extra informatie van inzender:
De merrie was niet geuthanaseerd.
Klinische verschijnselen en overlijden door:
In partu, dystocia door kruinligging foetus, secundair incarceratie en ruptuur caecum, hevige subacute perforatieve fibrino-purulente peritonitis, moribund.

Macroscopie

Relatiecode:
Aanvrager:
Clinicus:
Ordernummer: 3180614028
Afnamedatum: 14-06-2018
Datum def.: 17-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: Oostvaardersplassen /
Adres: Kitsweg 1
Woonplaats: 8218 AA LELYSTAD
Diernaam: Konik-19
Soort/Ras: Paard / Paard overig
Geboortedatum: 14-06-2012
Geslacht: MER

Sectiedatum: 16/June/2018 Path: MK Intern: JDM

Diersoort: Horse, Konik (Equus caballus)
Leeftijd: Adult
Chip/Oormerk: No identification
Gewicht: 341 kg
Kadavertoestand: Mild to moderate autolysis
Bespiering / vetreserves: Moderately muscled and some fat deposits

Huid: Caudal to the right hind limb (approximately 10 cm of it), and approximately at the same height as the neck of the scapula, 20 cm linear stitching with subcutaneous hemorrhage and edema. At the same location, on the left side, multifocal hemorrhages at the subcutis.

Kop en hals
Neus: No abnormalities (NA)
Oren / ogen: NA
Mondholte: NA
Tong: NA
Hersenen: Not assessed
(Bij)schildklieren: Not assessed
Pharynx: NA

Thorax / respiratie & circulatie
Ligging organen / vrij vocht: NA
Trachea: MA
Longen: Poorly collapsed, wet and shiny (compatible with edema). Mainly at the cranial lobes, multifocal, small (4x4 mm diameter) hemorrhages.
Peribronchial LN: NA
Hart en grote vaten: The pericardium, epicardium and myocardium had multifocal, small hemorrhages.

Abdomen/ overige interne organen
Ligging organen/ vrij vocht: The abdominal cavity has large amounts of pus intermixed with fibrin and plant material: present at serosal surface of small intestine, abdominal wall, diaphragm and liver. Additionally, 3 to 5 liters of pale yellow/green free fluid (purulent exsudate).
At the mesenteric root multifocal, small dilations of the lumen (aneurysm), where some (1-5) small (0.3 to 0.5cm in length), Strongylus vulgaris with blood clots, associated with mural arterial thickening and firmness: verminous thrombosis and fibrosis.
One of the lymph nodes next to the mesenteric root is diffusely enlarged.
Attached to the mesentery, a round 1.5x1.5cm diameter, firm structure. At cut surface, a parasitic structure surrounded by fibrous tissue.

Oesophagus: NA
Maag: Small amount (20-30) of Gasterophilus spp, mainly at the non-glandular portion of the stomach. At the points where the parasites are attached, small (3x3x2 mm diameter) indentations surrounded by a firm rim can be appreciated. The stomach is well filled with undigested grass and hay.
Duodenum: Moderately filled with pale brown/green fluid material.
Pancreas: NA
Jejunum/ ileum: Multifocal, small (3x3x2 mm diameter), dark red indentations in the mucosa. These intestinal parts are moderately filled with pale brown/green fluid material.
Caecum: Focal 4x4 cm diameter rupture at the ventral caecum, 20cm away from the apex of the cecum, the rupture edges are diffusely dark red. Caecal mucoosa contains Cyatostominae, with mild, multifocal, small (2x2x2 mm diameter) round indentations at the mucosa. The cecum is moderately filled with pale brown/green fluid content.
Colon: Same parasitic structures, lesions and content as in caecum.
Lever: NA
Milt: NA
Nieren: Multifocal hemorrhages throughout the organ.
Bijnieren: NA
Geslachtsapparaat: Female, pregnant. Male fetus, 33kg crown - tailbase length is 90 cm. A terme, in a parturition position with its crown in the birth canal.

Skelet/ extremiteiten
Mineralisatie: Good
Gewrichten: NA
Voetzolen: NA
Beenmerg: NA

Relatiecode: [REDACTED]
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus:
Ordernummer: 3180614028
Afnamedatum: 14-06-2018
Datum def.: 17-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: Oostvaardersplassen /
Adres: Kitsweg 1
Woonplaats: 8218 AA LELYSTAD
Diernaam: Konik-19
Soort/Ras: Paard / Paard overig
Geboortedatum: 14-06-2012
Geslacht: MER

Microscopie

IJzer, 29 juni 2018.

Er zijn geen bijzonderheden in: duodenum, nieren, bijnieren, hartspeer, pancreas, schildklier, ovarium, placenta.

Milt: lymfoïde depletie in de witte pulpa. Sterke hyperemie in de rode pulpa.

Beenmerg: celrijkdom $\pm 60\%$, activiteit in erythropoëse, granulopoëse en productie van bloedplaatjes door megakaryocyten, aanwezigheid van enkele ijzerbeladen macrofagen.

Mesenterium: gelaagd proces met necrotisch vetweefsel omgeven door concentrische fibrose.

Een dunne darm: door autolyse is de oppervlakkige mucosa niet goed te beoordelen. In de diepe lamina propria geringe infiltratie door eosinofiele granulocyten, deels doorlopend tot in de submucosa.

Lymfnodus bronchialis: grote acute bloedingen in rand en mergsinussen. Enkele actieve lymfepitheliën in de cortex.

Lever: in portale velden geringe lymfoplasmacellulaire infiltratie en enkele ijzerbeladen macrofagen. Sinusoiden in gehele parenchym matig celrijk door neutrofiële granulocyten. Diffuus opname van eiwit globuli in hepatocyten.

Longen: diffuus matige, soms sterke hyperemie in alle vaten. Intra-alveolair gering oedeem, focaal toename van intra-alveolaire macrofagen.

Maag: in het glandulaire gedeelte een geringe tot matige infiltratie door eosinofiele granulocyten doorlopend tot in de submucosa.

Lymfeknoop naast aneurysma: verbrede cortex actieve confluerende lymfepitheliën in rand en mergsinussen multipole macrofagen en minder grote aantallen eosinofiele granulocyten.

Ruptuur rand coecum: transmurale epitheel bedekt met fibrine, voedseldelen, bacteriën aan onderzijde begrensd door zeer sterke infiltratie met neutrofiële granulocyten, bloedingen, hyperemie.

De aangrenzende mucosa is sterk hyperemisch, oedemateus met sterke infiltratie door eosinofiele granulocyten doorlopend tot in de submucosa. Uitgebreid oedeem, zeer sterke lymfangiectasie in de submucosa en de tunica muscularis, multifocaal intravasculaire trombi, intravasculaire leukocytose door neutrofiële granulocyten.

Colon: oedeem in tunica mucosa. Sterke infiltratie door eosinofiele granulocyten in de gehele mucosa doorlopend tot diep in de submucosa, daar focaal geassocieerd met vaatproliferatie en macrofagen. Actieve Peyerse platen. Plaatselijk enkele kleine aansnijdingen van nematoden in de mucosa.

Aneurysmale wortel: de tunica intima is plaatselijk bedekt met een deels gereorganiseerd trombus waarin ruime aantallen eosinofiele granulocyten. Daaronder een de tunica muscularis uitgebreide infiltratie door ijzerbeladen macrofagen, vaatproliferatie, lymfocyten, plasmacellen.

Huid achterbeen locatie naast hechting: geen veranderingen.

Aanvullend Onderzoek

Cytologie HC lever: Anisokaryoses in hepatocytes, toxic granulocytes, macrophages
HC milt: Foamy macrophages and erithrophagocytosis
HC long: Edema
HC darm: Mixed population of bacteria

Verantwoordelijk

Veterinair Patholoog Dr. [REDACTED]
Specialist in opleiding Geen

Relatiecode: [REDACTED]
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus:

Ordernummer: 3180614028
Afnamedatum: 14-06-2018
Datum def.: 17-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: Oostvaardersplassen /
Adres: Kitsweg 1
Woonplaats: 8218 AA LELYSTAD
Diernaam: Konik-19
Soort/Ras: Paard / Paard overig
Geboortedatum: 14-06-2012
Geslacht: MER

Opmerkingen

Het VPDC behoudt te allen tijde het (intellectueel) eigendom van de uitslagen en conclusies in dit rapport.

Voor vragen zijn wij op werkdagen van 8.30-16.00 uur te bereiken op [REDACTED] of via email [REDACTED].
Indien u een patholoog wilt spreken kan dit op werkdagen tussen 14.00 en 15.00 uur op telefoonnummer [REDACTED].